

Міністерство освіти і науки України

Державний заклад
«Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»
кафедра політичних наук і права
Центр соціально-політичних досліджень «Politicus»

**X ВСЕУКРАЇНСЬКА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ**

**СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА
ДЕРЖАВА:
ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ
ТА ШЛЯХИ МОБІЛІЗАЦІЇ РЕСУРСІВ**

30 квітня 2026 р.

м. Одеса

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»
КАФЕДРА ПОЛІТИЧНИХ НАУК І ПРАВА
ЦЕНТР СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ «POLITICUS»**

**X ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ
з міжнародною участю**

**СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ДЕРЖАВА:
ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ ТА ШЛЯХИ
МОБІЛІЗАЦІЇ РЕСУРСІВ**

30 квітня 2026 року

м. Одеса

УДК 321(477)(063)

DOI: <https://doi.org/10.24195/UkrainianState2026-10>

*Рекомендовано до друку Вченою радою Університету Ушинського
(протокол від 28 травня 2026 року № 14)*

Сучасна українська держава: вектори розвитку та шляхи мобілізації ресурсів : матеріали X Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, м. Одеса, 30 квітня 2026 року. Одеса : ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Центр соціально-політичних досліджень «Politicus», 2026. 583 с.

Рецензенти:

Кокорев О. В., доктор політичних наук, доцент, в.о. завідувача кафедри журналістики, соціальних комунікацій і ІТ-права Державного університету Інтелектуальних технологій і зв'язку.

Петінова О. Б., доктор філософських наук, професор, професор кафедри філософських і соціологічних студій та соціокультурних практик ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Організаційний комітет конференції:

Наумкіна С. М. – доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Музиченко Г. В. – проректор з наукової роботи, доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Гедікова Н. П. – доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Проноза І. І. – кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Каменчук Т. О. – кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Таску-Ставре М. – доктор політичних наук, професор, професор Бухарестського університету (Румунія);

Хевцуріані А. – доктор наук у сфері міжнародних відносин, професор факультету права та міжнародних відносин, Грузинський технічний університет (Грузія).

У збірнику матеріалів X Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Сучасна українська держава: вектори розвитку та шляхи мобілізації ресурсів» представлено результати наукових досліджень науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти, молодих науковців та практиків із вітчизняних і зарубіжних закладів вищої освіти та наукових установ, об'єднаних прагненням до осмислення актуальних викликів державотворення, суспільного розвитку та післявоєнної відбудови України.

Матеріали збірника охоплюють широкий спектр актуальних проблем сучасної політичної, правової, економічної та соціогуманітарної науки. У наукових доповідях і дослідженнях висвітлено питання розвитку та модернізації політичних інститутів і процесів сучасної держави, правових та економічних механізмів відбудови України, інформаційної безпеки та протидії гібридним загрозам в умовах глобальних трансформацій. Значну увагу приділено філософським засадам державотворення, соціальним практикам і менеджменту соціокультурного розвитку, а також питанням євроінтеграції, транскордонної співпраці, міжнародних партнерств і регіональних стратегій сталого розвитку в умовах сучасних політичних та соціальних змін.

Збірник відображає високий рівень наукової дискусії та міждисциплінарного підходу до аналізу суспільно-політичних процесів, сприяє розвитку наукової комунікації та міжінституційної співпраці. Матеріали конференції становлять практичний і науковий інтерес для дослідників, викладачів, здобувачів освіти, представників органів державної влади, місцевого самоврядування та фахівців у сфері політичних, правових, економічних і соціогуманітарних наук.

Матеріали подано в авторській редакції. За зміст та достовірність наведених фактів, цитат і даних відповідальність несуть автори.

СЕКЦІЯ 4. ФІЛОСОФІЯ ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ, СОЦІАЛЬНІ ПРАКТИКИ ТА МЕНЕДЖМЕНТ СОЦІОКУЛЬТУРНОГО РОЗВИТКУ

Атаманюк Зоя	СОЦІОКУЛЬТУРНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ ОСОБИСТОСТІ	368
Громико Олександра	ВІДМІННОСТІ ВИСТУПІВ АДВОКАТА І ПРОКУРОРА ЯК СОЦІОКУЛЬТУРНА ПРАКТИКА СУДОВОГО ПЕРЕКОНАННЯ	370
Копитко Вікторія	КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ У ПОЛІТИЧНІЙ ДУМЦІ ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИХ ДІЯЧІВ: ІСТОРИЧНИЙ ДОСВІД ТА СУЧАСНЕ ЗНАЧЕННЯ	373
Коткова Анна	КОСТЮМ ЯК МЕТАЗНАК У ТВОРЧІЙ ДІЯЛЬНОСТІ АРТИСТА (НА ПРИКЛАДІ НОМЕРА ГУРТУ ZIFERBLAT «BIRD OF PRAY» ДЛЯ ПІСЕННОГО КОНКУРСУ «ЄВРОБАЧЕННЯ»)	375
Лісеснко Олена	МЕНЕДЖМЕНТ СОЦІАЛЬНИХ ПРАКТИК У КУЛЬТУРНІЙ ПОЛІТИЦІ УКРАЇНИ ПІД ЧАС ВІЙНИ	379
Малімон Віталій	ДЕРЖАВНА КУЛЬТУРНА ПОЛІТИКА ЯК ЧИННИК ВІДТВОРЕННЯ КУЛЬТУРНОГО КАПІТАЛУ СУСПІЛЬСТВА: ІНСТИТУЦІЙНІ МЕХАНІЗМИ ТА ЦІННІСНІ ОРІЄНТИРИ	382
Мельник Мирослава	ВУЛИЧНИЙ ПЕРФОРМАНС ЯК СОЦІАЛЬНА ПРАКТИКА ПУБЛІЧНОЇ ВЗАЄМОДІЇ В КОНТЕКСТІ СОЦІОКУЛЬТУРНОГО РОЗВИТКУ	386
Сухорукова Анна	ВПЛИВ КУЛЬТУРНОЇ ПОЛІТИКИ НА	390
Мальченко Анна	СОЦІОКУЛЬТУРНИЙ РОЗВИТОК СУСПІЛЬСТВА	
Мацука Вікторія	КУЛЬТУРНІ ХАБИ ЯК ІНСТРУМЕНТ РОЗВИТКУ ГРОМАДИ В СИСТЕМІ СОЦІОКУЛЬТУРНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ	392
Nykyropets Svitlana	MEDIA LITERACY AND CRITICAL THINKING IN ENGLISH LANGUAGE CLASSES AS A TOOL FOR COUNTERING RUSSIAN DISINFORMATION	395
Піскун Катерина	ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ В УМОВАХ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ	400
Полонка Іванна	ПРАВОВА ПОВЕДІНКА ЯК ЧИННИК СТІЙКОСТІ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ	405
Роговенко Анжела	СОЦІОКУЛЬТУРНІ ПРАКТИКИ В МЕДІА ТА ДИСКУРС СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ ЯК ІНСТРУМЕНТ МОБІЛІЗАЦІЇ РЕСУРСІВ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ	408
Ромма Юлія,	МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ СТАНДАРТИ ПРОТИДІЇ	411
Чернобук Валентина	ГЕНДЕРНІЙ ДИСКРИМІНАЦІЇ	
Храбан Тетяна	ЖІНОЧИЙ ГЕРОЇЗМ ЯК РЕСУРС ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ ТА СОЦІОКУЛЬТУРНОГО РОЗВИТКУ В УМОВАХ ВІЙНИ: ФІЛОСОФСЬКО-ДИСКУРСИВНИЙ ВИМІР	414
Цветкова Анна	ГРОМАДЯНСЬКЕ СУСПІЛЬСТВО В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ: КРОС КУЛЬТУРНІ РИЗИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ	417
Чернишева Софія	РОЗВИТОК І ЗАКРІПЛЕННЯ МІЖНАРОДНИХ ПРИНЦИПІВ СУДДІВСЬКОЇ ЕТИКИ ЯК СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ ПРАКТИКИ ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ	419

<https://www.culturepartnership.eu/ua/article/khto-%D1%96-nav%D1%96scho-stvoryue-kreatyv%D1%96-haby-v-ukrain%D1%96>

4. Мацука В.М. Інвестиції як ефективні механізми реалізації культурної політики держави. *Наукові записки*. Збараж. Національний заповідник «Замки Тернопілля». 2023. №13. Ч.2. с.420-425.

5. Мацука Вікторія. КУЛЬТУРНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ ЯК ЧИННИК СТАЛОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД. *Litteris et Artibus: Нові горизонти*: збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції. Випуск Х. Частина 1. Кременець: ВЦ КОГПА ім. Тараса Шевченка, 2025. С. 86-89.

6. Резиденція Port creative hub. URL: <https://mitec.ua/category/institutes/port-creative-hub/>

7. Сенько Т.В. Хаби як інноваційна складова соціокультурного простору. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*. 2022. №4. DOI: <https://doi.org/10.32461/2226-3209.4.2022.269426>

8. Саниця В. Креативні хаби та кластери: нові центри економічного розвитку в Україні. *Економіка та суспільство*. 2024. №70. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-70-6>

9. Impact Hub Odessa. URL: <https://impacthub.odessa.ua/> IZ*ONE. URL: https://kpop.fandom.com/ru/wiki/IZ*ONE

Нукпоретс С. С.,
senior lecturer
Foreign Languages Department
Vinnytsia National Technical University
Vinnytsia, Ukraine

MEDIA LITERACY AND CRITICAL THINKING IN ENGLISH LANGUAGE CLASSES AS A TOOL FOR COUNTERING RUSSIAN DISINFORMATION

The proliferation of disinformation as a deliberate instrument of hybrid warfare has fundamentally altered the information landscape in which modern education operates. In Ukraine, where russian information aggression constitutes an integral dimension of full-scale military conflict, the ability to critically evaluate media content has ceased to be merely an academic skill – it has become a civic necessity and a matter

of national security. Despite growing scholarly attention to disinformation and its societal consequences, however, the potential of foreign language education as a vehicle for counter-disinformation literacy remains considerably underexplored [2; 6]. This paper addresses that gap by examining how English language classes at Ukrainian technical universities can be purposefully designed to foster critical engagement with media content, equipping students not only with communicative proficiency but with the analytical tools required to identify, deconstruct, and counter disinformation narratives circulating in both domestic and international information spaces. Drawing on classroom practice during the period of russia's full-scale invasion, it contends that the integration of media literacy into EFL instruction represents [5] not merely a pedagogical innovation, but a meaningful contribution to national information resilience.

Disinformation as a weapon of hybrid warfare: the Ukrainian context

russia's full-scale invasion of Ukraine, launched in February 2022, has been accompanied by an unprecedented campaign of information warfare targeting both domestic and international audiences. Disinformation in this context is not incidental but systemic: it functions as a strategic instrument designed to obscure the nature of the conflict, delegitimise Ukrainian statehood, undermine Western support, and erode social cohesion within Ukraine itself. Research has documented the accelerated viral spread of fabricated content across social media platforms as a defining feature of the contemporary information environment [8]. Manipulated narratives, fabricated visual content, and coordinated inauthentic behaviour have become the weapons through which students live, study, and form their worldviews. For educators, this reality presents both an urgent challenge and a pedagogical imperative: to prepare students not merely to consume information, but to interrogate it [3].

Media literacy and critical thinking: a theoretical framework

Media literacy, broadly understood, encompasses the capacity to access, analyse, evaluate, and create media content across a variety of formats and contexts. When integrated with critical thinking – defined here as the disciplined application of reasoned judgement to assess the credibility, coherence, and intent of information – it constitutes a powerful cognitive toolkit for navigating complex information environments. Scholars have consistently argued that media literacy education must move beyond technical decoding skills towards fostering what Potter terms *active engagement* with media texts: an ability to question sources, recognise rhetorical strategies, and situate content within broader sociopolitical frameworks [7]. In the context of hybrid warfare, these competencies acquire an additional dimension – they become instruments of epistemic self-defence. Contemporary approaches further emphasise that media literacy interventions must be re-imagined as intentionally civic

– oriented towards the common good rather than mere individual skill acquisition [9;2].

The EFL classroom as a counter-disinformation space

The English language classroom at a technical university may not appear, at first glance, to be an obvious site for counter-disinformation education. Yet it possesses several characteristics that render it particularly well suited to this purpose. First, the use of authentic anglophone media materials – news articles, opinion pieces, broadcast transcripts, social media posts – is already standard practice in communicative language teaching, providing a natural entry point for critical media analysis. Second, the focus on discourse and language structure in EFL instruction aligns productively with the analysis of rhetorical manipulation: students trained to identify lexical choice, syntactic framing, and pragmatic implication are simultaneously developing the tools to deconstruct propagandistic language. Third, engagement with international English-language sources exposes students to the global information space in which narratives about the war in Ukraine are contested and negotiated, fostering an awareness of how the conflict is framed – and, at times, misrepresented – for foreign audiences.

Drawing on classroom practice at a Ukrainian technical university during the period of active hostilities, this paper identifies several pedagogical approaches that have proven effective in integrating media literacy into EFL instruction.

Source verification tasks require students to evaluate the credibility of English-language online sources using established fact-checking frameworks such as the SIFT method (*Stop, Investigate the source, Find better coverage, Trace claims*) [1]. Applied to materials relating to the war in Ukraine, these tasks develop both digital literacy skills and an understanding of how disinformation operates at a structural level.

Comparative discourse analysis involves presenting students with two or more accounts of the same event drawn from sources with demonstrably different editorial positions – for instance, a report from a reputable Western outlet alongside content originating from Russian state-affiliated media operating in English. Students are guided to identify divergences in lexical framing, the selection and omission of factual detail, and the use of emotionally loaded or euphemistic language. This activity not only sharpens analytical reading skills but renders visible the mechanisms through which language is weaponised in information warfare.

Multimodal fact-checking projects invite students to investigate viral visual content – images, videos, and infographics – that has circulated in connection with the conflict, using open-source investigative tools such as reverse image search and geolocation techniques. The integration of such tools into language learning tasks bridges the gap between academic literacy and real-world digital competence, while simultaneously reinforcing the habit of evidential reasoning.

Collaborative production of counter-narratives constitutes a further dimension

of this approach: students are tasked with composing accurate, well-sourced English-language responses to specific disinformation claims, intended for hypothetical worldwide audiences. This activity develops productive language skills – argumentation, coherent exposition, appropriate register – whilst positioning students as active participants in the broader information ecosystem rather than passive recipients of it.

The implementation of media literacy education [4] within the EFL curriculum is not without its difficulties. The psychological weight of engaging with disinformation content related to an ongoing war – including graphic imagery, atrocity denial, and dehumanising rhetoric – demands careful pedagogical management and a sustained attention to student wellbeing. Educators must balance the imperative of critical engagement with the ethical responsibility of not re-traumatising students who are themselves living through the realities that disinformation seeks to distort. Furthermore, the integration of media literacy tasks into already demanding technical curricula requires institutional support and a willingness to reconceive the boundaries of language instruction. Time constraints, varying levels of digital literacy among students, and the rapid evolution of disinformation tactics present ongoing practical challenges that no single pedagogical approach can fully resolve.

Conclusions and practical implications

The evidence and classroom experience presented in this paper suggest that the integration of media literacy and critical thinking into English language instruction at Ukrainian technical universities is not a peripheral pedagogical concern but a matter of considerable educational and civic significance. Several practical implications follow from this analysis.

At the curricular level, institutions are encouraged to formally incorporate media literacy objectives into EFL syllabi, recognising counter-disinformation competence as a legitimate and measurable learning outcome alongside communicative proficiency. The systematic selection of authentic media materials, the adoption of source-verification frameworks, and the inclusion of comparative discourse tasks can be achieved within existing instructional structures.

At the methodological level, English language educators – particularly those working in technical higher education, where students possess strong analytical capacities readily transferable to media analysis – are well positioned to lead this work. Professional development initiatives, peer collaboration, and the sharing of classroom resources across institutions would significantly enhance the consistency and quality of counter-disinformation education across the sector.

At the institutional and policy level, universities, ministries of education, and civil society organisations are urged to recognise language education as a strategic component of national information resilience – one that deserves dedicated support,

research funding, and integration into broader frameworks of democratic civic education.

Yet beyond syllabi, frameworks, and policy recommendations lies a reality that no academic paper can fully contain. Ukraine's educators are not working in conditions of comfortable theoretical abstraction. They are teaching in a country under bombardment, in classrooms sometimes without electricity, to students who have lost family members, who have served on the front lines, and who nonetheless return to their studies with a determination that is, by any measure, extraordinary. The teaching of critical thinking and media literacy in this context is not merely an intellectual exercise – it is an act of resistance. Every student who learns to identify a fabricated source, to deconstruct a manipulative narrative, to articulate the truth of Ukraine's experience in the language of international discourse, becomes a participant in the defence of something far greater than a grade or a curriculum objective.

Ukraine is fighting – on the battlefield, in the information space, and in its universities – for the foundational values of democratic society: truth, sovereignty, and the right of a people to determine their own future. History has shown, repeatedly and without exception, that these values ultimately prevail over imperial aggression and organised deception. This paper is offered in that conviction. We shall not surrender – not on the front lines, not in the information space, and not in our classrooms. Glory to Ukraine!

References:

1. Caulfield M. Web Literacy for Student Fact-Checkers. Pressbooks, 2019. URL: <https://pressbooks.pub/webliteracy>.
2. Hobbs R. Propaganda in an Age of Algorithmic Personalization: Expanding Literacy Research and Practice. *Reading Research Quarterly*. 2020. Vol. 55. No. 3. P. 521-533. DOI: <https://doi.org/10.1002/rrq.301>.
3. Ibrahimova L. V., Nykyporets, S. S. Information security in the global context: linguistic perspectives and the role of English. *International security studios: managerial, technical, legal, environmental, informative and psychological aspects*. International collective monograph. Volume II. ISAP, Research and Education. 2025. 436 p., P. 321-345. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.15356365>.
4. Kot S. O., Nykyporets S. S. Activating students' cognitive engagement in technical English learning with AI tools. *Science and education in the third millennium: information technology, education, law, psychology, social security and work, management*. International collective monograph. Volume I. Institute of Public Administration Affairs. Lublin, Polska, 2025. 532 p., Pp. 295-332. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.16942267>.
5. Kravchenko K., Ketsyk-Zinchenko U., Suduk I., Nykyporets S.,

Cherednychenko V. Effectiveness of online platforms in developing language skills of higher education students. *Revista Eduweb*. 2025. No. 19(3). P. 303-314. DOI: <https://doi.org/10.46502/issn.1856-7576/2025.19.03.19>.

6. Mihailidis P. Civic Media Literacies: Re-Imagining Engagement for Civic Intentionality. *Learning, Media and Technology*. 2018. Vol. 43. No. 2. P. 152-164. DOI: <https://doi.org/10.1080/17439884.2018.1428623>.

7. Potter W. J. *Theory of Media Literacy: A Cognitive Approach*. Thousand Oaks, CA: SAGE, 2004. 318 p.

8. Stepanova I. S., Nykyporets S. S., Kukharchuk H. V. Integrating artificial intelligence tools into project-based English language instruction for technical students: a framework for fostering critical and creative thinking. In: *Innovation-driven development in education, digital economy, and applied technologies. Monograph*. Editors: Aleksander Ostenda, Dominika Kalita. The University of Technology in Katowice Press, 2025. P. 208-215. DOI: <https://doi.org/10.54264/M055>.

9. Vosoughi S., Roy D., Aral S. The Spread of True and False News Online. *Science*. 2018. Vol. 359. No. 6380. P. 1146-1151. DOI: <https://doi.org/10.1126/science.aap9559>.

Піскун К. С.,

здобувачка першого року навчання
другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності «Політологія»,

Науковий керівник : **Проноза І. І.,**

кандидат політичних,
доцент, доцент кафедри політичних наук і права
ДЗ «Південноукраїнський національний
педагогічний університет ім. К. Д. Ушинського»
м. Одеса, Україна

ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ В УМОВАХ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ

Національна ідентичність у воєнну добу формується не як абстрактна ідея, не як риторична формула з підручника політичної теорії, а як щоденна практика внутрішнього самовизначення, що проходить через тіло, мову, пам'ять, страх, втрату, досвід взаємної підтримки та відчуття історичної тяглості. Російсько

Наукове видання

Сучасна українська держава: вектори розвитку та шляхи мобілізації ресурсів : матеріали X Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, м. Одеса, 30 квітня 2026 року. Одеса : ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Центр соціально-політичних досліджень «Politicus», 2026. 583 с.

Опубліковано в авторській редакції